

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szent-Miklós-utca 791. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

A ref. főtanoda könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr: bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

A hirdetési díjak előre fizetendők.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, „Erzsébet tér, 9. sz.“ Bécsben Haasenstein és Vogler (Nen-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész lven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési fölhívás

a

„SZÉKELY HIRLAP“

1875. évi VII-ik évfolyamára.

Tartozkodunk ezúttal a hosszas fölhívás közzétételétől; e helyett egyszerűen lapunk hat éves multjára hivatkozunk, s meg vagyunk győződve, hogy egy vidéki lapnál ennyi idő elég indok, annak további föntartására.

Lapunk politikája kezdettől fogva Deák-párti volt; azon párt elveit vallottuk, mely létrehozta a kiegyezés művét, s czélul tűzte hazánkat a reformok — a belpolitika terén is regenerálni.

Ez volt nagy hazánkfia, s a melléje, mint hadvezér mellé tömörült többség politikája, s ennyiben voltunk és leszünk e párt harczosai.

Ezen elveket jövőre sem tagadjuk meg; rejtett gondolataink nincsenek, s nyíltan kimondjuk: hogy ez elvek létesítését tartjuk szemünk előtt és pedig minden áron, s inkább elválnunk a többségtől, hogy sem azok következetes keresztülviteléről lemondjunk.

Liberálisok leszünk úgy föl, mint lefelé; a kormány és parlament egyes botlásait elnézni ép oly véteknak tartjuk, mint megakadályozni őket az üdvös munkálkodásban.

Kiváló figyelemmel leszünk a székely nép speciális érdekeire, s törekedni fogunk, hogy ez érdekek az intéző körökben is fölsimertessenek.

Barátjai, testvérei leszünk más nyelvű és fajú polgártársainknak, de útjában állunk a lábra kapott magyarelles üzemeknek, miket egyes szédelgők szítanak, a csendes s kenyerét tisztességes munkája által megszerző nép között.

Ez lesz politikai programunk.

Lapunk jogi- és társadalmi iránya ismeretes; a jogi szemlében felölelünk minden érdekesebb jogi kérdést, s czélunk főleg gyakorlati adatokkal szolgálni a szakközönségnek; e rovatban lesz egyszersmind visszatükröződve a „Jogász-Egylet“ belélete és szellemi munkássága is.

Élénk figyelemmel kísérjük hazánk s főleg városunk társadalmi mozzanatait; azon leszünk, hogy városunk izolált elemeit, erőnktől kitelhetőleg egyesülés s egymáshoz közelségre ébresszük.

Azt hisszük a rövidben foglaltak által kellőleg indokoltuk lapunk további fennállásának szükségességét, s meg vagyunk győződve, hogy a székely nép s annak derék fővárosa nem fogja elvonni pártolását a tiszta hazafiság e vállalatától.

M.-Vásárhelyt, 1874. december 15.

Kuti Albert,

ügyvéd s a „Sz. Hirlap“ felelős szerkesztője.

Előfizetési föltételek:

Jan.—decz. (egész évre) 6 frt — kr.

Jan.—jun. (félévre) 3 „ — „

Jan.—márcz. (negyedévre) 1 „ 50 „

Az előfizetési pénzek legcélszerűbben postal utalvánnyal, a „Székely Hirlap“ kiadóhivatalának a ref. főtanodai könyvnyomdába czimzendők, hol alólírt által a lap pontos kezeléséről gondoskodva van.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőnket, sziveskedjenek megrendeléseiket e hó végéig megtenni, hogy a szétküldésben fennakadás ne történjék.

E lap megjelenik ezután is hetenként kétszer és pedig: szerdán és szombaton a délelőtti órákban.

Maros-Vásárhelyt, 1874. decz. 15-én

teljes tisztelettel

Imreh Sándor,

ref. főtanodai nyomdász.

M.-Vásárhely, 1874. decz. 17-én.

A gróf Arnim elleni bűnügyi tárgyalás hét-főn befejeztetett, az ítélet azonban szombaton fog kihirdettetni.

Az ítélet alapjául csak is jogi szempontok szolgálhatnak ugyan, a nagy közönségre nézve azonban a tárgyalás kettős érdekléssel bír, mert a mellett, hogy a jogászokra nézve egy igen lényeges, s a jogszolgáltatás terén Holczendorff kijelentése szerint még elő nem fordult kérdést merített fel; igen érdekes, s különben a világ előtt fel nem tárandott diplomatiái leleplezéseket vont maga után. Feltárta Németországnak Franciaországgal szembeni magatartását. Nyilvánosságra jött, hogy Németország ma is igen nagy súlyt fektet a francia mozgalmakra, s szívóssággal ragaszkodik feltett céljához, hogy Franciaország szilárdulását, mely megtorlási kísérletét vonná maga után, lehetőleg akadályozza. Ezen merev realpolitikája a birodalmi kancellárnak nem lelt viszhangra gr. Arnim kebelében; conservatív meggyőződése s monarchicus érzületénél fogva elvi politikával válaszolt a személyi politikával szemben, s midőn ezeknek jelentéseiben kifejezést adott, Bismark által kérlelhetlenül rendre utasított: Bármely egyeduralmi restauratív, nézete szerint már önfentartási érdekből is háborúra vezetne Németországgal; ezért nem helyeselte a köztársasági provisorium elleni antipathiát. „Oderint dum metuant“ mondja egyik jellemző jegyzékében. Ezen nézetkülönbség gr. Arnim bukását idézték elő. De hagyjuk ezen magasabb politikai szempontokat, melyek lapunk szűk keretében kellő méltánylásban úgy sem részesülhetnek, s lássuk mi körül forog Arnim bűnperében a kérdés.

Tessendorff államügyész abból indult ki, hogy a törvény-okmányok elrekkentését büntendőnek jelöli meg, s ez diplomatiái iratoknál nem képezhet kivételt. Erre nézve nem tehet különbséget az, ha az iratok megrovást foglalnak is magukban. A kérdéses iratok hivatalosan érkeztek, hivatalos számmal voltak megjelölve, s ernél fogva a hivatal tulajdonai. Ha egy más követ ezekbe közhivatali tartalmuk miatt beletekinteni akar, az nem függhet gr. Arnim kegyétől. Ez okból a btk. 348. §. II. tétele és a 350. §. alapján közokmányok elrekkentése által elkövetett vétségben bűnösnek nyilvánítani, s a körülmények tekintetbe vételével, miután a törvény 3 hótól 5 évi fogságot rendel, 2½ évi fogságra kéri elítélni. Polgári jogai elvesztését nem kívánta, mert nem bizonyult be az, hogy az okiratokat nyervágyból tartotta volna vissza.

A védők közül először Dr. Holczendorff beszélt, kinek művét az államügyész is két alkalommal idézte volt, s most ezen magyarázatok

ellen maga a szerző lépett fel. Beszédének kétségtelenül fénypontja az, melyben szép elmeéllel igyekszik kimutatni azt, hogy a kérdéses diplomatiái jegyzékek nem érthetők a törvény szerinti okiratok alatt. Azt mondja, hogy a diplomatiái jegyzékek köz- vagy magán jellegűsége, az államnak azokhoz tulajdonjoga szabályozva nincsen, a törvényben erre vonatkozólag hiány van, s ekkor az ítélet nem lehet más, csak is felmentő.

A bíróság mindenesetre nehéz feladat előtt áll, s a kérdés a mennyire jogilag nehéz, politikai szempontból ép annyira kényes. Kétség nem lehet az iránt, hogy a bíróság csak is a törvény és jogi meggyőződések által vezéreltetve fog ítélni, minnek az egész világ nagy feszültséggel néz elébe.

A „Székely Hírlap” szerkesztőjének.

Budapest, 1874. decz. 15.

Az önöknél megindult pártmozgalom itt fenn is feltűnést okozott ugyan, de úgy a kormánykörök, mint egyes pártok kicsinyléssel fogadták az arról híreket; hogy is ne, hiszen önök e mozgalom által nem nagy megbecsülést tanusítanak, sem a kormány, sem a tetteleg létező pártok iránt.

A dologban a legnagyobb szerencsétlenség, hogy Erdély állott a mozgalom élére; s önök proclamálták egy speciális párt alakítását; önök, kik a Deák-pártnak mindig föltétlen hívei voltak, s nem egyszer ragadták ki, csupán pártfegyelem szempontjából, a pártot és kormányt a hinárból.

Erdélyt itt fenn a Sándor-utcai házban, mindig, mint föltétlen engedelmisségű provinciát tekinték; szavazatai száma épen elég volt arra, hogy ez, vagy amaz törvényjavaslat keresztülvitessék; szóval: a kis Erdély uszályhordója volt pártunknak, vitte a schleppet, merre kolomposaink rendelték.

Ne csodálkozzanak tehát önök a föltűnéseken, mit e váratlan fordulat előidézett; s ne csodálkozzanak másfelől azon sem, ha a mozgalomnak jelentékenyebb horderőt a többség tulajdonítani nem tud, mert nem akar.

E kicsinylés azonban, valljuk meg őszintén, erőltetett; a látszólagos nyugalom alatt, melylyel a párt alakulását tekintjük, forrong valami; az emberek száján az affectáció, de keblükben a meggyőződés rejtett hangja

szól; s nem egy, érzelmeit palástolni nem tudó hazafitól hallottuk, hogy önöknek ott a Királyhágón túl, mégis sok tekintetben igazuk van.

Vétek is volna igaz hazafinak az önök mozgalmi fölött egyszerű napirendre-térést indítványoznia, mert nyílt titok, hogy az erdélyi pártmozgalom háta mögött a vétkes mulasztások és elvétett politika iránti ellenszenv nyilvánul.

Eltekintve hazánk általános válságos helyzetétől, itt fenn az erdélyi speciális kérdésekkel épen keveset foglalkoztak, s a közvélemény oly tájékozatlan a felől, mint épen tán Chinában; valamint nem tudják ott, úgy nem tudják itt sem, hogy Erdélynek is lehetnek elintézetlen érdekei.

Pedig itt fenn Erdély is képviselve volt, képviselői csak oly tényezői voltak — jobban kellett volna legyennek — a törvényhozásnak, mint a Királyhágón inneniek.

Csak hogy e képviselők ritkán tudtak véleményüknek érvényt szerezni, s valljuk meg nyíltan: e tekintetben náluk vagy a képesség, vagy az akarat s legtöbbször mindkettő hiányzott.

Követeinket legtöbbször, mint valami ágenseket tekintik itt az intéző férfiak; ha erdélyi képviselő nyitott a miniszter szobájába, már előre tudták, hogy valami hivatal van üresülésben, valami privát — de nem a haza — érdeke kérelmeztetik.

Igy aztán rendre lejárt a magát a képviselők morális hite, rendre lekötöztettségévé váltak a párt corifeusainak s engedték magukat vitetni épen oda, hova a pártérdek kívánta.

Senki más, mi magunk vagyunk okai nyomasztó állapotainknak, s így magunknak kell helyre pótolni mulasztásainkat.

Ha ezeket tekintetbe vesszük, lehetetlen nem helyeselnünk a fölmerült pártmozgalmakat, melyeknek nem lehet más föladata, mint Erdélyt a célttévesztett irányból ismét a helyes mederbe terelni, a nemzetnek visszaadni a bizalmat, melyet képviselőiben elvesztett.

Ily körülmények között lehet ugyan kicsinyelni az erdélyi elégtelenségek fölajdulását, de ez a dolog nem segít; s ha bizonyos ideig altatjuk is e kérdést, az végkép el nem alszik, s az, habár időnkint mindig nyilvánulni fog mind addig, míg az elégtelenség okai végkép el nem hártatnak.

Jogi szemle.

Ismét az örökösödési eljárás. *)

Az, ki a mai korban örökösödik, mindenesetre fizeti:

- 1-ször. Az örökhagyó temetési költségét.
- 2-szor. A hagyaték leltározásakor felmerült leltár-biztosi s becsűsök díjait és a leltár bélyegét.
- 3-or. Az örökösödési százalékok, melyet 2, sőt 3 ízben is követelnek, sőt meg is vesznek az illetőn, ha a teljesített fizetésről a nyugtát előmutatni nem képes — csupán a pontos pénzügyi kezelés miatt.
- 4-szer. A kézbesítési díjakat.

5-ször. A netáni igénylők felhívása iránt közzétetni rendelt hírlapi hirdetmény díját, mig nem, midőn hosszas vajulás után az örökölt vagyon az illetőnek te-lekkönyvi tulajdonává lesz — már akkor annak könnyen fele árát bélyeg és eljárás költségek fejében előre lefizette. — De itt még nem végződik a fizetések sora, mert azután fizeti még az illető tulajdonos a direct és indirect adóknak annyi nemét, hogy talán az adóhivatal maga sem tudná úgy fejből bekövetelni azokat, ha azok száma és neve előírva nem volna; úgy annyira, hogy 10 év leforgása alatt az örökös azt a vagyont, melyhez pár évtizeddel ez előtt ingyen jutott volna; most, ha nem 3-szoros, de mindenesetre oly 2-szeres áron veszi meg, melynél minden bizonyos olcsóbb áron szerzte volna meg azt egy idegentől adás-vevés útján is. Szóval: ez oly olyesó neme a vagyonszerzésnek, s olyan gyors az e feletti eljárás, mint a mily olyesó és gyors jelen rendszerben a törvénykezés egyéb ágazatában divatos eljárás is. Ez okból meg kell említenem a hagyatéki gyors eljárásra vonatkozólag, miszerint a felosztott törvényszékek általában véve a hagyatéki iratokat a kir. járás-bíróságnak adták át, holott, nézetem szerint, az 1871. XXXI. t. cz. 17. §-sa értelmében azok másnak, mint illető törvényszékeknek, nem is adathattak volna át. Most azonban némely kir. járásbíróságok magokat a hagyaték letárgyalására illetéktelennek nyilvánítván, az átvett hagyatéki iratokat, in massa áttették a kir. törvényszékhez, mely magát szinte illetéktelennek nyilvánítván, in massa vissza tette azokat a járásbíróságokhoz. Ebből az-

*) E közlemény, valamint lapunk 97. és 98-ik számaiban e czímen megjelentek is, egy kitűnő szakférfi tollából erednek; igen óhajtanók, ha szerény fölszólalásaink most, midőn tudvalevőleg az örökösödési eljárás szabályozása munkálatban van, illetékes helyen tekintetbe vétetnének.

Szerk.

TÁRCZA.

A tüzről.

(Folytatás.)

Addig tehát, a míg ősapánk röst agyában útát vert magának ez a gondolat, hogy állatokat szelidítsen meg és „état-civil“-t teremtsen magának az által, hogy azokat a vadaktól őrizze, táplálja és szaporítsa; vagy pedig, hogy magvas füveket vessen, ültessen s élelmére fordítson, nagyon sok időnek kelle lefolynia; s még a vas-szükség kényszerítő szavának is bele kelle szólania. Mert, hát miért törte volna magát addig, míg körülötte az egész föld csak az ő vadaskertje volt? De mikor vette észre, hogy egy-egy darab földön a mily arányban faja szaporodik, azon arányban ritkul minden állat körüle s a természet már-már készül vele liquidálni; mikor már kezdett a zsákmány nehézzé, a koplalás könnyűvé válni, csak akkor vitte rá a szükség arra a gondolatra, hogy: ha ő megőrzi az ő állatait a többi vadaktól, hát akkor ezeknek a része is neki jut.

A veda-hymnuszok népét tehát nem nevezhetjük az első embereknek, mint Quinet tévé; legfőlebb elsőnek nevezhetjük azon népek közül, melyeknek nem csak a tűz tiszteltéről, hanem szertartásairól, fogalmairól stb. határozott, írott emlékekkel birunk. De, ha meggondoljuk, hogy e már magas fejlettséggel bíró nép, mely miveltségére nézve korunk sok szerencsétlen népfajánál előbb állott, úgy, hogy a Tüzföld és Ausztrália bennszülöttei hozzá képest ma is valóságos vadállatok, s mely azt állítja, hogy atyái már úgy ismerték és tisztelték a tüzet, mint ők; a mely népnek tehát már hagyományai vannak, e tekintetben el kell ismernünk, hogy ez a nép már nem áll az első lépésnél; hogy a tűznek nála feltűnő cultusa szolozmáival, dicséreteivel, nem a beszélni

kisérő gyermek gyógyogése, hanem valóságos és kétség kívül hosszas fejlődési processuson keresztül tetőpontjára jutott cultus, mely már csak hanyatlani, vagy más irányba térve lehet képes tovább fejlődni.

Annál feltűnőbb, hogy e nép, mely a tüzet idők óta ismeri és vallást teremtett magának belőle, naponkint fölgyújtja, éleszti: annak sem teremtő, sem romboló hatalmával valóságban nem ismerős; azt alig tudja többre fölhasználni, mint a világításra. Nála a tüzhely még csak oltár: a családi kör központja, talán összekötő kapcsa. Jelentősége egészen vallásos; trón az, melyen naponkint megjelenik népének istensége, s bár tudja, hogy az istent előidézni, teremteni képes; hite az, hogy csak tiszta szívvel és buzgó imákkal, hymnuszokkal tudja e csodát véghezvinni. Nincs ebben az érzelmben semmi vegyülke a félelemnek; ez az isten kegyes, jó, imádságra méltó, szelid, közbenjáró a többi idegenség előtt is; magában foglal minden istenséget. Nem jól mondtuk; ő az az egyedüli isten, vagy hozzá hasonló a többi istenek is, mind tűz a mennyi van. A családfő által előidézett Agni hirnökké válik, hogy meghívja a többi isteneket a tüzhely köré helyezett rőzse székekre, kik ezeket el is foglalják. A tűz terjedése: az istenek gyülekezete; tehát valamennyi isten egy faj, lényegében egy.

Meglehet, hogy e nép is tanuja volt egy-egy vulkán kitörésének; villámsújtott fát is láthatott fellobogni itt-ott; de bizonyára ezek egyike sem adta neki tüzhelyének istenségét. Ha látta őket, ijedten futott tova a vészjósló tünemény elől — épen, mint az állat — vagy távolról bámulta remegve. Valamely véletlennek kellett őt — saját működése folytán — az első szikra birtokába juttatni; csak szikra lehetett az, egy szelid, ártalmatlan, fénylő, kipattanó szikra, melynek nagyobbra növekedése az ember fáradságos munkájának áhitattal, rajongó örömmel fogadott gyümölcse volt, hogy a veda-himnuszok népének vallását adhassa.

Vajjon a „Kjökken-mödling“-ek, a dán tőzegtele-

pek és a svájci tavak czölöpépitményeinek embere is így ismerte-e a tüzet?

Az általunk európaiakkal ismert vallások is tartogatták maradványát a tüztiszteletnek, hanem e maradványokon nem igen látszik már meg Ania derűs egének visszfénye; de azt is tudjuk, hogy pl. a görög-római mythologia a saanscrit mythologia hiánya, hogy annak sok-szoros érthetetlen regéihez, a legújabb kor összehasonlító nyelvészete találta meg a magyarázó-kulcsot a szanscrit nyelvben.

S pedig már a római vestatüz is mily óriási távolban áll Hindosztán tüzhelyétől. Az már nem a család összekötő kapcsa, s a szaporodás, gazdagulás istenének oltára; ellenkezőleg: a tűz már nem isten, csak emblema, egy eszménynek, a tisztaságnak örök figyelmeztetésül emelt jelkép; nem a családélet fenntartója, annak megszaksztója. Papnői ki vannak szakítva a családból, az emberiség kapcsából; nekik családot ismeriük nem szabad; e törvény megsértése, vagy a szent tűz kialvása: a vétkes papnő halála. És minő halála!

Nem, ezt a cultust nem örökölhették a Rig-Veda népétől. Ezt talán a keltáktól vették át.

A kelta fajú népeknél is meg volt a tűz tisztelete, de istenül nem imádták. Vallásukról általában nem sok ugyan a mit biztosan tudunk, s a mit tudunk is, annak köszönhetjük, hogy társadalmi szervezetük vallásos alapokon nyugodott. Tárgyunkra nézve csak azt lehet következtetnünk, hogy e népek ősei fáradságos úton tudtak tüzet gerjeszteni, hogy az egyszer felgyújtott tüzet folyvást őrizniök kelle a kialvástól. Az náluk csak kincs volt és nem istenség. De ennek minden régi népnél így kelle lenni. Akkor még a gyufagyárak nem pusztították az erdősegeket.

(Folytatása és vége köv.)

tán illetékességi kérdés fejlődve ki, ez elbírálás végett a semmítőszékhez terjesztetett, a hol a hagyatéki eljárásra nézve általában a törvényszék illetékessége mondott ki — csupán az előleges biztosítás tartozván a járásbíróságok hatásköréhez.

Mindenik bíróság oda működik, hogy teendői számát önként ne szaporítsa, hanem lehetőleg kevesbitse, természetes tehát, hogy, ha valamely ügyleti ág felett eljárási illetékesség elődázására egy kibuvó nyílás akad, ezt mindenki kész megragadni saját előnyére, különösen akkor, midőn az eljáró személyzet oly szűk marokkal adatik, mint adatott az a közeli szervezet alkalmával. És, véleményem szerint, csakis ez ok szülte a hagyatéki ügyeknek még mind ez ideig gazdátlan állapotba juttatását, pedig hajh! az a hagyatéki gyors eljárás, de kifizetné magát a kormánynak; az előirattokon kívül még az által is, hogy a hagyatéki vagyon gyorsan az illető nevére iratván, tüstént úgy rendelkezhetik vele, mint telekkönyvi tulajdonával, s a legtöbb esetben adás-vevés s esere utján 3-ad s 4-ik kezén lenne az idő alatt, míg a késedelmes eljárás folytán az illető nevére sem juthat telekkönyvileg.

Belátta ezt a kormány maga is, mert ott áll az 1872. évi ápril 4-én 4010 sz. a. kelt miniszteri rendelet 41. §-ában, az 1872. jan. 29-én kelt s a bírósági végrehajtók számára kiadott miniszteri utasítás 12. §-sa ellenire a nélkül, hogy az által ez hatályon kívülvé tettett volna, miszerint a leltározást a járásbíró maga teljesítse, vagy az albirák által teljesíttesse. Azonban a miniszteri rendelet, midőn ekként intézkedett, nem tartotta szem előtt azt, hogy a hagyatékot a teljesített leltározással, nem elégséges a kormány érdekében sürgősen csak százalékolás alá érlelni meg; hanem ép oly kíváncs volt a felek érdekében annak sürgős elintézése iránt is intézkedni, s hogy egy 10000 népességű városban, csekély számítás szerint is 300 hagyatéki leltározás eset fordul elő évenként, tehát a járásbírák számát — hogy azon endolet szó szerint teljesíthető, s a cél is elérhető legyen — székhelyenkint legalább egygyel szaporítani kellett volna. Mi egyéb következés vonható most már ebből, mint az, hogy a törvénykezési eljárás nemcsak nem olcsó, de annyira nem is gyors, hogy ha a 2 és fél hóval ezelőtt beadott beadványok még meg nem ismerhették maig sem az új kir. kézbesítőt, az ezen túl beadandottak szoros számítás szerint is csak beadásuktól számított 6 hó után lehetnek szerencsések azt megismerni.

Nagyon kíváncs lenne tehát, hogy az ilyenmő — fenn idézett — rendeletek helyett a kormány részéről az iránt tétetnék intézkedés, hogy a kir. járásbíróságok létszáma, az ügyforgalomhoz képest, és pedig akként szaporíttatnék, mikép legalább az oly járásbíróságok, melyek telekkönyvi hatósággal is fel vannak ruházva, a hagyatékok átadásával, s következve áttelekkönyveztetésével is felruháztatnának. És merem állítani, hogy ez által bekövetkeznék a gyorsabb eljárás, a gyorsabb és sürűbb birtokváltozás, s ezt önként követné mind a kormányra háramlandó tetemes haszon, mind a már-már zugolódni kezdő nép kibékülése.

K ü l f ö l d.

Az Arnim-féle bünper, vagyis inkább a felolvasott ügyiratok a közfigyelmet annyira lefoglalták, hogy a különben is meddő, egyéb részei a külpolitikának, egészen háttérbe szorítottak.

Lapunk mai főcíkke is e kérdést tárgyalván, mi ez alkalommal itt csak is gr. Arnimnak a tárgyalás befejezése alkalmával mondott beszédjének rövid közlésére szorítkozunk a következőkben:

Az államügyész ur szememre vetette, hogy én az ügyiratok borítékára ezen feliratot tettem „Conflikt-akták.“ Ezen iratesomag egy sir, melybe egy baráti viszony temettetik el, mely kora ifjúságomban vette eredetét... A történelem ezen pert hatalmába fogja keríteni. Minden lapot, melyet én jelentéseimben irtam, s mely a rendeleteket foglalja magában, melyeket én vettem, kétszer meg fognak forgatni. De nem fognak egy szót is találni, a mely arra mutat, hogy én utasítás-ellenesen jártam volna el. Fájdalom, a birodalmi törvények értelmében nincs megengedve, hogy a hivatalnok enmaga ellen a fegyelmi eljárás bevezetését kérhesse; különben én azt e helyről megtettem volna. Száz évvel ezelőtt fennállott Németországban a mentelmi eskü-intézménye, a mely által vádlott ártatlanságát bizonyíthatta. Ha ezen eskü ma fennállana, akkor megesküdném ezen a helyen, hogy nem volt jogellenes czélom, akkor, midőn a kérdéseim iratokat magamnál tartottam.

Az összes spanyol grandok egy hódolati feliratot küldöttek az austuriai herceghez, Izabella exkirályné fiához, születésnapja alkalmából. Serrano e felett nagyon megütődött.

Orloff orosz nagykövet átadta Machillahonnak az orosz Andrárend nagykeresztjét. Decazes válasza a spanyol memorandumra e hó 15-én átadatott a spanyol nagykövetnek. A jegyzék mérsékelt és szilárd hangon tárgyalja a spanyol memorandum nevezetesebb pontjait; Franciaországnak föltétlen jogául tulajdonítja, hogy ügynökeit kinevezhesse s változtathassa, miután ezek cselekvényeiért felelősséget vállal, s hangsúlyozza, hogy a francia nemzet szereti Spanyolhont s javát kívánja. Végül: reményét fejezi ki az iránt, hogy Spanyolország a francia magatartás korrektségét jövőre jobban fogja méltányolni.

Bokomban, a kereskedelmi városrészben, iszonyu tűz volt, s az okozott károkat egy millió dollárba becsülik.

H i r v a t.

A színi előadások egyhangú folyását kellemesen zavarta meg Szathmáry Laczkócziné asszonynak mult hétfői és keddi vendégszereplése. A kitűnő művész nő hétfőn „Fenn az ernyő nincsen kas,“ kedden pedig a „Mama“ című vigjátékban lépett föl s mindkét este szép közönség előtt. Azt hisszük, hogy művészi játékáról részletes dicséretet mondanunk, fölösleges; elég, ha annyit mondunk, hogy 50 éves dicsőségét minden újabb föllépésével tetézi. Ez alkalommal mindkét előadásban kitűnt azon nagy távolság, mely a vendégművész és a színtársulat majdnem minden tagjának tehetsége és képzettsége közt van. Az egész társulattól Palotainé volt az, ki legméltóbb helyet foglalhatott a jeles művész mellett. A „Mama“-ban Nyéki úgy viselte magát, mint egy közönséges bohóc, ki a közönség nevelését trivialis, burlesque magaviseletével, mozdulataival csikarja ki. A többi szereplő kisebb-nagyobb mértékben majd egyik, majd másik hibában szenved; ezen kívül a szerepek nem tudása — minek okát, bármilyen legyen, nem fűrkészthetjük — az előadás menetét döcögőssé, hogy úgy mondjuk: nyikorgóvá tette. Csodálatos, hogy éppen ily nevezetes alkalommal ütött be némely véletlen szerencsétlenség: zsebkendőnek a színpalak mögött feledése, mi, persze, újabb zavart idézett elő; a jelenők késedelmezése, mi aztán ujjpattogatásokra s más figyelmeztető jelekre készítette a többi szereplőket. E színtársulat eddigi magaviseletével nem igen sok panaszra adott okot, szilárdul megtartá helyét azon a nívóon, melyen a közészerűség van; természetes, hogy egy művész föllépése által e helyzet még hátrányosabban tűnt ki, mint az előtt, s nagy igyekezetet kell kifejteni a társulatlak, hogy helyzetét ismét kellemes színben tüntesse fel a közönség előtt.

Roman Miron, az újabban megválasztott n. szebani gör. keleti érsek, ő Felsége által ez állomásában megerősítettet.

Érdekes interpelláció. A „Reform“-ban egy ügyvéd aláírással a következő interpelláció jelent meg az igazságügyminiszter úrhoz, hogy mi az oka, miszerint el levén határozva a kir. táblai fogalmazói állomások megszüntetése s az ez állomásokon levőknek az üresedésben levő állásokra alkalmazása, még sem ezekkel töltenek be a megüressedett állomások? Hisz e fogalmazók a törvény által megkívánt minden képesség mellett, több éven szerzett törvénykezési gyakorlattal is bírnak. Kérdés: miért nem tölti be az igazságügyminiszter az első bíróságokon levő üres állomásokat ezen az államnak már több évi szolgálattal lekötöztetett fogalmazókkal, és miért nevez most is ki akárhányat olyat, ki ezeknél nem csak rövidebb idő óta államszolga, de még qualificatióval sem bír, melyet az 1868. t.-cz. megkíván; és miért szolitotta föl az igazságügyér úr több ízben a fogalmazókat pályázataik beadására, legközelebb pedig f. évi szept. 10-én 2981. szám alatti leirattal, ha pályázataik tekintetbe nem vétetnek; és miért van, hogy a mostani kinevezéseknél is nem a qualificatio és szolgálat, hanem a protectio a túlnyomó, minek következtése, hogy bíróságaink nagy része, úgy szólva, csak sejdít a jog fogalmához, minél pedig mindenesetre még a miniszter úr hangoztatott elveinél fogva is több kívántatik.

„Magyar konzervatív politika“ cím alatt Asboth János, a honvédelmi miniszterium elnöki tiárára, 15 ívre terjedő röpiratot adott ki, melyben az általa ugynevezett Andrassy-politikát föltétlenül elítélvén, a magyar birodalom fennmaradtát csak is a konzervatív politikától reméli.

A Jókai-párnak folyó év és hó 16-án este az egyetemi polgárság fáklyás zenét rendezett, s daczára, hogy az eső folyton esett, az innepélyen egy pár ezer ember vett részt. A fáklyásmenet elhelyezkedése után a kolozsvári „dalkör“ tiszteltett egy versenydallal, mely után egyetemi polgár Békési Károly tartott egy csinos és emelkedett hangulatu beszédet, mire Jókai Mór felült; rövid és csinos beszédét éljen Magyarországgal végzén.

Sándor István gyergyó-szt.-miklósi kir. törvényszéki elnök, 38 évi buzgó állami szolgálat után, saját kérelmére, a legfelsőbb elismerés kifejezése mellett, nyugalomba helyeztetett.

A székely-egyleti első takarékpénzár fytartói felkértnek, hogy íveiket f. hó 31-ig Sz.-Udvarhelyre az igazgatósághoz beküldeni sziveskedjenek, mivel akkor záródván az aláírási határidő, azután rögtön reclamaltatni fognak. Az elnökség.

A közjegyzői pályára való elméleti és gyakorlati előkészítésre Dr. Grubicy László igazságügyminiszteri titkár egy második hat heti tanfolyamot nyit jövő január 5-én. Ez iránt értekezhetni vele: Buda-Pesten, Stáció-utca 32. sz., 2. e. 8. sz. a.

Haller grófot, a magyar kir. testőrség kapitányát, szombaton este Bécsben egy komfortable leütötte, s az agg katonának ennek következtében jelentékeny zúzódásokat szenvedett.

A helyi jótékony nőegylet, mint megbízható forrásból értesülünk, néhány sétatangverseny rendezése által szándékozik fölfrissíteni fagyponon alól szállott társadalmi életünket.

E. Kovács Gyula, mint a „R.“ írja, megírást kapott a debreczeni színház igazgatóságától, hogy a debreczeni színházhoz, igen előnyös föltételek mellett, szerződjenek.

A közönség köréből.

Tekintetes szerkesztő ur!

Engedje, hogy becses lapja 95-ik számában „a közönség köréből“ megjelent nyilatkozatra a következőleg válaszoljak:

Kir. járásbíróági telekkönyvvezető Mártonffy Ignác nr védőinek nyilatkozatában három — az aláíró urakat jellemző — vonást ismerek fel.

I. Védő urak rágalomnak nyilvánítják azon panaszomat, hogy Mártonffy ur hozzám és segédekemhez mindig tulságosan goromba volt és hogy hivatalos eljárásait megfizettette.

Ezen nyilatkozatuk a fegyelmi vizsgálat befejeztével, midőn felhívott tanuim eskü alatti vallomásai által kétségtelenül bizonyítva leend, hogy nevezett telekkönyvvezető urnak csakugyan szokása a gorombaság és hogy telekkönyvi beadványok fogalmazása, s telekjegyzőkönyvek kiírásáért ő valóban magas fizetéseket kötött ki és szedett fel: nemcsak rágalomnak, de nyílt valótlanságnak is fog kitűnni.

II. Bevallják védő urak, hogy nem ismerik feladásaim indokait. Daczára ennek, panaszaimat mégis személyes bosszúból eredetnek nyilvánítják.

Emlékeztetem védő urakat, hogy valahányszor olyan tényekről hoznak ítéletet, melyeknek indokait nem ismerik, mindannyiszor legalább is oktalankodnak.

III. Óhajtasukat fejezik ki az iránt, hogy vádlott bajtársuk védelmére felhivassanak, hogy nyitassék alkalom számukra az ártatlan (?) telekvezető ur érdemeinek magasztalására és dicsőítésére.

Ezen óhajtas magábanvéve csak naiv; de, ha megdondoljuk, hogy azt a többek között ügyvédek is kifejezik és aláírják, — absurdummá törpül.

Oly erősek és életteli esek, annyira „jellemzők“ e vonások, hogy az aláíró védő urak fényképeivé minősülnek. Ezek mellett a dícsirat 18—21-ik soraiban előforduló kifejezési szarvas-hiba, s az egész nyilatkozaton előmlő fogadatlan prokátorrá való feltolakodási intentió, mint csekélység, szót sem érdemel.

Biztosítom védő urakat, hogy ezen fegyelmi ügy bevégezése után mindhárom képben saját becses személyöket fogják felismerni.

Sz.-Régenben, 1874. decz. 15.

Balogh Ferencz,
h. ügyvéd. *)

*) T. collegánknak e nyilatkozatát közzé tettük ugyan, bár felvilágosítást kérünk, hogy minő kapcsolat létezik a lapunk 95. számában megjelent közlemény és tisztelt collegánk e nyilatkozata között; egyébiránt e rovat alatt megjelent közleményekért csak a sajtóhatósággal szemben vállalunk felelősséget.

Szerk.

Törvénykezés.

A maros-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilvános ülésében az 1874-dik évi decz. 21-én és következő napjain következő ügydarabok adatnak elő

I. Tanács polgári ügyekben.

Binder Mihály k. t. r. b. által.

Thiess J. Türk J. e. kiadások megtérítése, Borcia J. Gröbel F. e. végrehajtás, Valesch Gy. Gunga M. e. perújítás, Kreczu N. Kobosiu T. ellen adósság, Pora D. Boránes J. s t. e. kártérítés, N.-Szebeni földhitel-intéz. Volf G. e. ügye, Kóhalmi gör. kath. egyház Popovics J. s t. e. tulajdonjog iránti perük.

Ferencz Károly k. t. r. b. által.

Balázs István Csoma András hagyatéka e. igényper, b. Bánffy Dániel Felekán Pável e. tulajdon per, b. Kemény György a lövéri g. kath. egyház e. egy erdő, Debreczeni István Henter Józsefné ellen zálogszerződés, Száva Antal Harai Ferencz e. 1000 frt, gr. Béli György és t. Filker Kálmán e. számadás, gr. Béli és t. Filker Kálmán e. kamatok, Kallus János Kimpian Toma s neje e. tulajdonjog, Volf Sámuel Pap István s t. e. 776 frt, Dénes János Dénes András e. végrendelet, Iszlai Karoly Hene Ferencz e. zálogos-föld, Cziki Antónia Derzi Kata s t. e. 210 frt, Szentlélek község s t. Oroszhegy község e. tulajdonjog, Veress György gr. Mikó Eszter csódtömege e. 980 frt 57 kr., b. Györfy Károly égei kárpót-lásainak kiutalása, b. Györfy Károly szentlászlói kárp. kiutalása, b. Györfy Károly miklósfalvi kárp. kiutalása, Sotiz Manciu és fia csódtömege s t. Bobanc és Bratu csódt. e. 1000 frt iránti perük.

Csergedi János k. t. r. b. által.

Kreucz Dániel hagyatéka Boér Gavrilla e. som. v. h., Reich Hermann Tulicie s t. e. 62 frt, János Carstea Szilágyi Laczi e. som. visszah., Rádu Juon János Nimeriale Vaszi e. som. v. h., Zakariás József ifj. Popa György e. 42 frt 93 kr., Samoile Juon Busila Todora Toma Román e. 19 frt, Mandreán Juon Popa Todor e. 5 frt 45 kr., Todorachie Cioca Mosioiu Juon e. 12 darab juh s járul., Laza Petru s társai Veres Tódor Huber e. 61 frt 93 kr., Kir. kincstár Szikoe Juonucz e. haszobértóli elmozdítás, Furdj Nicolai a Popi Nelega Simion Toma a Sterki ellen 140 frt, Neág Nicolai Potok Neág Mihaila Szimtion e. 137 frt 24 kr., Elena Idomir Popa a fogarasvidéki árverpénztár s t. e. igényper, Lichu János s társai Ádám György s társai e. birt. hábor., Gombos Sándor Schoja Schwitkes ellen birt. háb., Floca Nicolai Floca Juonucz lui Nicolai e. 100 frt, Berbecze Nicolai Tertler Károly e. birt. háborit., Basiliu Aldica o.-tohani község e. 80 frt s jár. iránti perük.

Dr. Endes Gábor k. t. r. b. által.

Losonczy György s társai Högye Katoliu s társai e. 69,263 frt 59 kr., Losonczy György s társai Högye Katoliu s társai ellen 3245 frt 72 kr., Komlósi Mátyás Makray László s neje e. 1000 frt, Schilt József Rigner István ellen szolgálmi jog, Péter Mihály Bánai Bogdán csódtömege ellen 270 frt bérlet, Keresztes Jakab Glüch Jakab s társa e. régi terhek átkeblezése, Cs. kir. katonai kincstár Petrán Fanni e. tulajdonjog, Gy.-Fehérvári r. kath. papnővelde Mendl Mózes e. tulajd. jog i. perük.

Dézi Farkas k. t. r. b. által.

Szaboszlai Károly gr. Haller József e. lakásjog elismerése, Müller György s társai gr. Rhédei Lajos s társai e. som. vissz. h., Rusz Györgyné Blász József e. 228 frt, Neumann testvérek Pap Ferencz s társa ellen tulajdoni igény, Neumann testvérek Meskó Lukács s t. e. tulajdoni igény, Lázár Elek Lázár Imre s társai ellen kártérítés, Sándor Miklós Vulcán Demeterné e. egy ház-as telek, Bordos községe Székelyszállás községe e. tul. jog, Varga Márton Ujfalvi Sámuel e. 28 frt i. perük.

Pogány Károly k. t. r. b. által.

Tőkés János Nagy Ferencz e. 86 frt 67 kr. s jár., Nagy Mária Kovács Ferenczné Nagy János hagyatéka e. 133 frt 33 kr., Bakesi Gáspár Veith Frigyes e. 1062 frt s jár., Oczfalvi Orbán Julia Biró Sándorné Németh István e. 199 frt 38 kr. iránti perük.

Dr. Dózsa Miklos k. t. pótbiro által.

Özv. Potyó Pálné s t. Gyelán Vaszi e. 6 frt 25 kr. s jár., özv. Benedek Józsefné s társai Egyed János ellen 40 véka rozs s jár., Soó Ferencz Boér Lajos e. ingóságok kiadása, Ugron Ákos Tamás Károly e. 96 frt 50 kr. s járuléka, Ádám Isván s neje Nagy Ferencz s neje e. 200 frt s jár., Pap Demeter Sándor Miklós e. 228 frt kártérítés, Joasku György Materny Emil e. három láda portéka elszállítása iránti perük.

II. Tanács polgári ügyekben.

Tribusz Antal k. t. r. b. által.

Mathias Katalin Brez János s társa e. ingóságok, Csik-Szt-Domokosi rézbányatársulat csódtömege tárgyában árverés, Boziu Tomasó Zimmermann Márton e. 298 frt, Léb Fani Capilna Gábris e. 60 frt, Frank János Deutsch Iozig s t. e. 5 frt, Nagy Dánielné Nagy Mihály e. 36 véka gabona, Hetur községe Drahsler Mihály e. 39 frt 99 kr, Mondolea Ignác Bartea Florea e. 136 frt 75 kr., Lupu Juon Morariu George e. 23 frt 30 kr., Moldován Mihaila Csatlós Mihaila e. 25 frt, b. Szentkereszti Zsigmondné gr. Rádai csódtömege s t. e. ingóságok, Németh Anna Imre Györgyné e. 20 frt, Hügel Lipót Fülöp Miklós s t. e. som. vissz. h., Séra Ádámné Séra Lajos e. 25 frt, Zalányi Ferencz Lup Juonicza e. kártérítés, Gyorgyeszk Avram Szucs Aron s t. e. som. vissz. h., Kir. kincstár Zalányi Ferencz s t. e. bérlettöli elmozdítás, Kir. kincstár Zalányi Ferencz s t. e. bérlettöli elmozdítás, Kir. kincstár Zalányi Ferencz s társa e. bérlettöli elmozdítás, özv. Rimbás Tresa Lup Nicolai e. som. vissz. h., Schusster Katalin Röhlich Zsófia e. birt. háborítás iránti perük.

(Vége következik.)

Bécsi tőzsdei árkelet.

(Deczember 18-án.)

5% metallique	69.90
5% nemz. államkölesön	74.85
1860. államkötvény	109.60
Bankrészevény	999.—
Hitelrészevény	237.50
London	110.70
Ezüst	106.—
Arany	5.25
Napoleon arany	89 1/2
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	77.50
" " " temesi	76.55
" " " erdélyi	75.75
" " " horvát-slavon	79.50

Felelős szerkesztő:

KUTI ALBERT.

Főmunkatárs:

DOBAI ALBERT.

Vizsgálatok meg mindent, s tartásuk meg a jót!

(66)

(10—24)

Számtalan esetekben jónak bizonyult s orvosi tekintélyek és magánosak tanusítványai által ki-tüntetett gyógyszerek.

Dr. Miller móhnyóvny-nedve.

Leghathatós szer köhögés, mellhurut, nátha, nyálkasság, rekedtség, kezdődő tüdővész, s a gyermekek számarhurutja ellen; ezer meg ezer esetben bebizonyulva. — Egy eredeti üvegtégely ára, használati utasítással 3 nyelven 50 kr. o. é.

Miller óvbalzsama görcsök ellen.

Törvényes vegytani elemzés szerint 1868. ápril 8-ról a növényország leghasznosabb ne-meiből a legszorgalmazatosabban készítve, erősítő és üdítő hatásánál fogva messzire kitűnőleg ismerve a gyomor és végbél nyálkassága, emész-téshiány, gyomorgyengeség, görcsös gyomorhaj, vérhas, puffadás és kólika-fájdalmak ellen. Ezen-kivül leghathatós és legerősebb szer hosszas és kimerítő betegségek ellen. Egy nagy üveg ára 1 frt 50 kr., kisebb üvegé 80 kr.

Valódi minőségben a következő raktárak-ban kapható: Maros-Vásárhelyt Bucher M. ke-reskedőnél, Aradon Tones és társánál, ugy Pre-ner W.-nél, Balasfalván Schissel. K. gyógyszer-résznél, Beszterczén Kelp F.-nél, Baróthon Li-bitzky M. gyógyszerésznél, Szászvároson Rekert gyógy., Gyulafehérvárt Fröhlich Gyula gyógyszer-résznél, Csikszeredán Leicht F.-nél, Fogarason Steinburg I.-nél, Gy.-Ditrón Szathmári I.-nél, Gy.-Szt-Miklóson Fröhlich F.-nél, Brassóban Jekelius Nándor, Kugler Ede, Száva gyógy-szerészek és Galtz G. kereskedőnél, K.-Vásár-helyt Lukács F.-nél, Kolozsvárt Binder K. gyógyszerésznél, Kovásznán Mehlik és Imre, Medgyesen Hinz A. gyógyszerésznél, Szász-Régenben Dietrich S.-nál, S.-Szt-Györgyön Csut-tag és társánál, Segesvárt Teutsch I. B., Sza-mos-Ujvárt Csauz J.-nél, Temesvárt Weszely M.-nél és I. Peiher gyógyszerésznél, Abrud-bányán M. Vlád gyógyszerésznél.

Használati utasítás mindegyik szerhez három nyelven.

(80)

(1—3)

Meghívás

rendkívüli közgyűlésre.

Az erdélyi kereskedelmi- és Hitelbank részvényessei az 1875. évi január hó 5-én délelőtt 11 órakor a bank helyiségében tar-tandó **rendkívüli közgyűlésre** tisztelet-tel meghívotnak.

Ezen közgyűlés tárgya:

A folyó hó 15-én tartott rendkívüli közgyű-lés által elnapolt egyetlen tárgy: a lemondott választmányi tagok helyett újak választása.

Egyszersmind közhirrre tétetik, hogy az 1873. márczius 25-én tartott rendes köz-gyűlés által megállapított alapszabályi mó-dosítások a nagy méltoságu magyar királyi földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi mi-niszterium által folyó év október 11-én 17650. szám alatt bemutatási záradékkal ellátván, ezen rendkívüli közgyűlésen már a tegnapi napon tartott rendkívüli közgyűlés határozata szerint irányadók lesznek.

A módosított alapszabályoknak a rész-vények letétele és a szavazásra vonatkozó következő §§-ai közhirrre tétetnek.

40. §. A társaság közgyűlései nyilván-osak, azokban minden részvény egy-egy sza-vazatra jogosít.

49. §. A közgyűlésen személyesen vagy eghatalmazottjaik által résztvenni szándé-kozó részvényesek kötelesek 3 nappal a köz-gyűlés előtt részvényeiket (illetőleg elismer-vényeiket) a társaság pénztáránál innen nye-rendő térítvény és beléptijegy mellett letenni.

További alapszabályi módosítások iránti tájékoztathatás végett a módosított alapszabá-lyok példányait a részvényesek a bank iro-dájában átvehetik, vagy levélbeli megkeresés folytán az nekik meg fog küldetni.

Maros-Vásárhelyt, 1874. decz. 16-án.

A választmány.

(79)

(3—3)

Hirdetmény.

Az ó-topliczai és mesterházi nemes bir-tokosok közös korcsmajoga az 1875-ik év februárius 9-ik napjától kezdődőleg 3 vagy több évekre haszonbérbe fog adatni.

Az árverezés megtörténik Szász-Régen-ben, az 1874-ik év deczember 22-ik napján, alólirt irodájában, hol az árverezési feltételek addig is megtekinthetők.

Kikiáltási ár az eddigi évenkénti ha-szonbér, s az árverezni szándékozók kötele-sek 10% bánatpénzt az árverezés előtt letenni.

Írásbeli ajánlatok is elfogadtatnak, de a bánatpénz ezekhez is melléklendő.

Szász-Régen, 1874. deczember 4-én.

Balogh Ferencz,
hites ügyvéd.